

Matt 20, 1-16 – in serie ‘Ontdekkende gelijkenissen’
LB 217; groet; Welkom; gebed; lezen Matt 20, 1-16; Opw 688; kimo; preek; Opw 520; gebed + Onze vader; collecte; HH 555 / LB 150a; zegen
Bergschenhoek 22.5.2022

Kindermoment **dia**

Jij gaat de auto wassen van je vader. Krijg je 10,- voor, zei je vader. Niet niks. Jij doet je best. De hele middag. Op het eind komt je broertje ook nog even helpen. Hij heeft de hele middag zitten gamen. En veegt nog even een wioldop schoon. Kom, zegt je vader, ik zal je betalen. Hij pakt zijn portemonnee en zegt tegen je broertje: Alsjeblieft, 10,-. Wat denk je dat je broertje voelt? Wat vind jij ervan, dat hij ook 10,- krijgt? Daarna zegt je vader tegen jou: Alsjeblieft, ook voor jou 10,-. Hoe zou jij dat vinden? Vind jij het eerlijk van je vader? Nee, maar hij heeft het toch gezegd: 10,- krijg je. Dus dat is eerlijk. Of toch niet?

Het verhaal dat Jezus vertelt gaat over hetzelfde. Mensen die op het einde van de dag nog even kwamen werken op het land krijgen net zoveel als de mensen die de hele dag al hun best hebben gedaan. Is dat eerlijk? Wat wil de Here Jezus nou met dit verhaal vertellen? Luister maar goed.

God is schokkend goed **dia**

God is schokkend goed. Dat heb ik boven deze preek gezet. Soms kom je het tegen: iemand is wel heel erg goed voor een ander. Heel mild en vergevend naar een ander, terwijl een flinke uitbrander best had gemogen. Of je geeft een absurd hoog bedrag aan een collectant aan de deur. Hier: 100,-. Je staat je hele huis af aan Oekraïense vluchtelingen en gaat zelf in je camper wonen. Goedheid waarvan je zegt: wie doet dat nou? Wij mensen zijn vaak niet zo. We willen heus wel goed zijn, maar op een keer houdt het op.

Bij God dus niet. Hij is overstelpend goed. Schokkend goed zelfs. Dat zit in dit verhaal van Jezus. God is schokkend goed. En de vraag is: mag Hij dat van jou zijn?

God is een rare God **dia**

Dat is nogal een uitspraak, vind je niet? God is een rare God. Kun je dat zeggen over Hem? Nou, ik denk het wel. Dat wordt wel duidelijk in dit verhaal van Jezus. Over de landeigenaar en de arbeiders die hij voor hem laat werken in zijn wijngaard.

Eerst iets over de aanleiding voor dit verhaal. Het begint in Matteüs 19 met een rijke jongeman die bij Jezus komt en vraagt wat hij moet doen om het eeuwige leven te krijgen. Jezus zegt: verkoop alles wat je hebt en volg Mij. Dat kan die jongen niet aan en hij druipt teleurgesteld af. Petrus en de discipelen zien hem gaan. Jezus zegt: wat is het moeilijk om Gods koninkrijk binnen te gaan. En Petrus zegt dan: wij hebben toch wel alles opgegeven, wat zullen wij dan voor beloning krijgen?

En dan vertelt Jezus dit verhaal. Over die landeigenaar en zijn arbeiders. En die landeigenaar is echt een beetje raar. Hij heeft mensen nodig voor zijn wijngaard en hij haalt dagloners van de markt. Zo ging dat in Jezus' tijd. Dat is nog wel normaal. Maar deze man gaat om de drie uur weer naar de markt en haalt daar arbeiders op. Tot 17.00 aan toe. Terwijl het werk erop zit om 18.00. Dat is raar. Ik heb de preek voorbereid met een kring. En iemand zei: Kon die man niet plannen of zo? Waarom steeds naar het marktplein?

Maar dan komt de klap op de vuurpijl. Aan het eind van de dag wordt er afgerekend. Eerst met die arbeiders die maar een uurtje hebben gewerkt. Raar. En zij krijgen een volledig dagloon: één denarie. Voor een uurtje werk. Helemaal raar. Die anderen beginnen al te rekenen: wat zullen wij dan krijgen? Maar als zij aan de beurt zijn, krijgen ze evenveel als die arbeiders op het eind. Belachelijk vinden ze dat. En terecht, toch? Oneerlijk, zeiden ze ook in die kring. Ik zou dat niet moeten proberen, zei er een die mensen in dienst heeft. Die komen nooit meer terug om voor mij te werken. Als jij een vakantiebaantje hebt, en jouw baas flikt jou hetzelfde geintje – dan pik je dat toch niet?

Dat is het verhaal. Een rare landeigenaar. Het verhaal gaat over God. En dan is God dus ook een rare God. Hij geeft iedereen evenveel, terwijl dat heel oneerlijk aanvoelt. Straks meer daarover. Maar nu even terug naar het begin. Petrus zegt: wat zullen wij voor beloning krijgen? En Jezus vertelt dan: Het gaat bij God anders dan je denkt, Petrus. Denk niet dat jij hoe God beloont. Bij God zijn de laatsten de eersten en de eersten de laatsten. Best apart. De wereld op zijn kop. God is een rare God.

Hoe liefdevol Hij ook is **dia**

Ja, een rare God. Maar ook liefdevol. Dat vonden ze ook in die kring. Eén zei er: die landeigenaar blijft maar naar de markt gaan en mensen ophalen. Dus, hij gunt werk aan

iedereen. Ja, dat is zo. Dagloner zijn was pittig. Je moest maar afwachten wie er werk voor je had. Als niemand je wilde hebben, was er 's avonds geen brood op de plank. Deze landeigenaar blijft gaan en mensen ophalen. Hij wil niet dat er mensen zonder werk blijven staan. Iemand in die kring zei: Eigenlijk zoekt deze landeigenaar geen werknemers maar is hij er vooral op uit om mensen te helpen. Ja, dat is mooi gezegd. Hij wil vooral mensen helpen. En dat is meer dan wat normaal is voor een landeigenaar.

En iedereen krijgt dezelfde beloning. Het maakt niet uit hoe laat je erbij kwam, hoe lang of hoe hard je hebt gewerkt – je krijgt hetzelfde loon als ieder ander. Ook die 'werkers van het laatste uur'. Over hen hebben we een tijd gesteggeld in de kring. Wat waren dat nou voor lui? Waarom stonden ze er nog aan het einde van de dag? Ik beloofde het uit te zoeken. Nou, mij bleek: zo duidelijk is het niet. Niemand wilde ons hebben, zeggen ze. Sommigen zeggen: dat was een smoes. Het waren gasten die er de kantjes van af liepen. Anderen zeggen: het waren mensen die genegeerd werden, niemand wilde ze hebben, ze lagen gewoon niet goed in de markt.

Hoe dan ook, niemand wil aan werk helpen. Maar de landeigenaar wél. Hij zoekt ze op. Vol mededogen gaat Hij erop uit en haalt ze op. Uit de goedheid van zijn hart geeft hij hen dezelfde beloning als alle anderen. En zo is dus God, zegt Jezus. Zo is zijn koninkrijk. God is de koning die er steeds weer op uit gaat om mensen een plek te geven in zijn wijngaard. Ook de mensen die worden overgeslagen en die niemand ziet staan, misschien wel klaplopers, hoe dan ook: de mensen die niemand wil hebben – voor hen gaat Hij erop uit. Misschien moet je zelfs zeggen: juist voor hen. Zo is God. Alsof Jezus zegt: Hoe zit dat bij jou, Petrus – gun jij hen dezelfde beloning als jij krijgt? En jullie anno 2022. Wat doen jullie? Zoeken jullie ze ook op, zitten ze in jullie kerk, de mensen die niemand wil hebben en kan gebruiken? Je kunt God raar vinden, Hij is zeker weten ook liefdevol.

Hij is vooral schokkend goed **dia**

En die liefde, die is niet normaal. Die landeigenaar, God dus, is schokkend goed. Daar waren we het snel over eens in die kring. Totaal onlogisch. Totaal anders dan wij gewend zijn. Petrus en ook die rijke jonge man – zij maken een rekensom. Een rekensom die wij kennen. We gaan plussen en minnen. Wie het meeste doet, krijgt ook het meeste. Wel zo overzichtelijk. Niemand komt voor verrassingen te staan. Je krijgt loon naar werken. Doe nou maar gewoon je best, zet je in, dan krijg je waar je recht op hebt. Zo zit onze hele wereld in elkaar.

Maar God zet dus die wereld van ons op de kop. Hij is geen boekhouder die de score bijhoudt. Hoe lang je erbij bent, hoe hard je hebt gewerkt – het kan Hem niks schelen. Hij is goed, goed voor wie Hij wil. Dat zegt de landeigenaar ook tegen die boze arbeiders: Ik wil aan die laatsten hetzelfde geven als aan die eersten, mag ik met mijn geld niet doen wat ik wil? Alle rekensommen weg dus. Ook degene die niks bijdraagt krijgt evenveel. Loon naar werken? Niks ervan. Loon naar genade. Sterker nog: loon zonder werken. De goedheid van God fietst dwars door onze lijstjes heen. Dee goedheid van God is niet te controleren. De goedheid van God is onvoorspelbaar, onlogisch, onberekenbaar. Menselijke logica is God helemaal vreemd.

Ja, dat vonden ze wel mooi in die kring. Ja, zo is God. De God van genade. Genade die je niet kunt verdienen. Zo hebben we dat ook altijd geleerd. Ook al vinden we het soms moeilijk. Nou, zei er een, je kunt het recht lullen, maar het blijft oneerlijk. En zo is dat. Het blijft oneerlijk. Zo voelt dat. Irritant zelfs. Kijk maar naar die arbeiders. Ze komen hevig in verzet. Zou jij dat ook niet doen? Nederland zou te klein zijn als de werkgevers hier dit soort geintjes zouden uithalen. Niemand zou het pikken. God is een rare God, hoe liefdevol Hij ook is, maar wat Hij vooral is: schokkend goed.

Hoe goed mag Hij zijn van jou? dia

Zo gaat Jezus' verhaal. God is schokkend goed. En nu is de vraag voor iedereen die dit verhaal hoort: Mag Hij dat van jou? Jezus vertelt niet hoe die arbeiders reageerden. Namen ze het geld aan en gingen ze blij naar huis of liepen ze boos weg? Maar hoe zij reageerden is niet belangrijk. Belangrijk is hoe jij reageert: loop jij boos weg bij God en zijn goedheid of ga je God erom prijzen en er met blijdschap van genieten?

En misschien is die vraag wel moeilijker dan je denkt. Ik zei tegen die kringleden: Wat als het voor God echt helemaal niet uitmaakt, wat jij hebt gedaan of doet? Je doet er maar bar weinig voor, je hebt aan de rand geleefd, je niet erg ingespannen voor God – en dat God zegt: maakt mij niks uit, Ik beloon je net zo royaal als ieder ander. Kan me niet schelen wat jij ervan vindt.

Nou, zeiden ze toen, wacht even: je moet er wel staan, als arbeider, daar op die markt. En je moet ook met de landeigenaar meegaan. Dus, je moet zelf ook wel in beweging komen. Anders krijg je niks. Ja, dat is mooi bedacht. Maar dan ga je er toch weer een puntensysteem van maken. Uitrekenen. Als jij maar zorgt dat je op de markt bent, als jij maar meegaat met die landeigenaar, ja, dan is het toch wel logisch dat je werk krijgt en recht hebt op beloning...

Maar zo is het dus niet bij God. Niks plussen en minnen. Goed voor wie Hij wil. Ook voor hen van wie jij denkt: die heeft er niks voor gedaan, wat hebben wij of wat heeft God aan zo iemand gehad? En toch beloont God die persoon. Net zoveel als ieder ander. Mag God dat van jou, zo royaal belonen, ook al vind jij dat niet terecht en hartstikke oneerlijk?

Hoor je de vraag in Jezus' verhaal? Kom, kijk hoe goed God is. Laat je meevoeren op die stroom van Gods goedheid. Wees er blij mee, geniet ervan. Daar word je een ander mens van. Je gaat anderen Gods goedheid gunnen, wat die ander ook gedaan heeft en ook als hij of zij meer wordt gezegend dan jij. Je kapt met al dat prestatie-denken en je komt vrij en ontspannen in het leven te staan. Je laat het los, dat puntensysteem, dat berekenen van Gods goedheid, en logisch maken. Je gaat ook niet meer bang en onzeker door de wereld: doe ik wel genoeg? Kortom, je loopt dat koninkrijk van God binnen, dat koninkrijk van die rare, liefdevolle maar vooral schokkend goede God.

Poll dia

Dan nu de poll. Heel simpel. Wat lokt Gods goedheid bij jou uit? 1) Geeft mij veel vragen, 2) Irriteert mij, 3) Maakt mij blij en opgelucht, 4) Verdiept mijn ontzag voor God.